

www.stampede.hu

Röviden áttekintjük a szállítványozás jogi szabályozását:

Szállítványozás : komplex tevékenység. A szállítványozó saját nevében, megbízója számlájára fuvarozási szerződést köt. Az áru gazdaságos, biztonságos, gyors eljuttatását hangolja össze. **Alapvetően nem maga fuvaroz**, hanem a fuvarozó(kat) kiválasztja, szerződéseket köt, engedélyeket-okmányokat szerez be, **szervez**, ezért **eljárásfelelős**.

Fuvarozás : fuvardíj ellenében végzett árutovábbítás. A fuvarozó eredményfelelős.

Szállítás : saját áru eljuttatása a megrendelőnek, címzettnek.

A szállítványozás önálló nevesített kötelem, jogügylet.
A **Ptk. XLIII.** fejezete tárgyalja

A szállítványozási szerződés összetett szerkezetű, mert magában foglalja az alábbi szerződés típusokat: megbízás, biztosítás, letét, bérlet és bizományosi szerződés.

A szállítványozó tevékenysége két csoportba osztható:

- **jogcselekmények köre**: a küldemény továbbításához kapcsolódó szerződések megkötése,
- **reál cselekmények köre**: a küldemény továbbításához szükséges egyéb feladatok köre (pl. csomagolás)

Az első csoport lényegében bizományosi tevékenység, mert a szállítványozó (hasonlóan a bizományoshoz) saját nevében, de a megbízója számlájára, érdekében jár el, így a megbízó és szállítványozó jogviszonya bizományosi jellegű.

Azonban a szállítványozó nem adásvételi szerződést, hanem fuvarozási, vállalkozási (rakodás, csomagolás), megbízási, letéti és biztosítási szerződést köt, ezért beszélünk fuvarozási bizományról. A második csoportba tartozó mellék tevékenységeket (csomagolás, jelölés, rakodás, átrakás, tárolás stb.) ha a szállítványozó maga végzi a jogi helyzete (és felelőssége) is ennek megfelelő.

A szállítványozási jogviszony **szereplői**: a megbízó, a szállítványozó, fuvarozó(k), illetve közreműködő alvállalkozók (pl. rakodók).

A szállítványozáson belül két jogviszony egy belső (intern) és egy külső (extern) funkcionál.

I. A megbízó és a szállítványozó között **belső a jogviszony**.

A szállítványozó a szállítványozási szerződés alapján köteles valamely küldemény továbbításához szükséges fuvarozási és egyéb szerződéseket a saját nevében és megbízója számlájára megkötni, valamint a küldemény továbbításával kapcsolatos egyéb teendőket elvégezni, a megbízó pedig köteles az ezért járó díjat megfizetni.

A szállítványozási szerződés a megbízás elfogadásával jön létre, vagyis megállapodásos, konszenzuális szerződésnek minősül.

A szállítványozónak nevesített kötelezettségeként említi a törvény a fuvarozó vagy más szállítványozó megválasztását, az útirány megállapítását. Mindkét kiemelt kötelezettsége szakértelmet igényel.

Ismernie kell a fuvarozókat, tudnia kell ki a megbízható és megfelelő szerződést kell velük kötni.

Az útirány kiválasztása nem csak a lehetséges utak közötti választást jelenti, hanem a fuvarágak, fuvarozók összekapcsolását is (pl. hajó, vasút, közút).

A szállítványozónak a fuvarosok kiválasztásában és az útirány megállapításában végig szem előtt kell tartania a gazdaságosságot és a küldemény biztonságát!

www.stampede.hu

A költségek viselője a megbízó. A szállítványozó köteles a költségeket viselő megbízó utasításait követni.

Ha a szállítványozó olyan utasítást kap, amely veszélyezteti a küldemény gazdaságos és biztonságos továbbítását, akkor a szerződésben vállalt kötelezettségeire tekintettel köteles erre megbízójának figyelmét haladéktalanul felhívni. Ha azonban a megbízó az utasítását írásban megismétli, úgy azt az ő költségére és veszélyére köteles a szállítványozó végrehajtani.

A törvényi szabályozás nem kötelezi a szállítványozót a küldemény biztosítási szerződés alapján történő továbbítására, azonban az árutovábbítás során mutatkozó veszélyhelyzettel szemben teljes vagy részleges kártérítést jelenthet a küldemény biztosítása.

A szállítványozót díjai és költségei erejéig a megbízóval szemben **zálogjog** illeti meg azokon a dolgokon, amelyek a megbízással kapcsolatosan birtokába kerültek, illetőleg amelyek felett a birtokába lévő okmányok révén rendelkezik. Minthogy a szállítványozó az áruval nem, csak az áru továbbítása során hozzákerült okmányokkal rendelkezik, a zálogjog gyakorlása is az okmányokkal birtokába került küldeményekre terjed ki.

Ez a körülmény azonban nem korlátozhatja azt az általános előírást, hogy a zálogjogot mások, így az **előző szállítványozók** előtte ismert követeléseinek biztosítására is köteles érvényesíteni. Ennek elmulasztása esetén az előző szállítványozóknak közvetlenül felelős. A szállítványozó zálogjoggal biztosított követelését a zálogtárgyból a fuvarozó után, de más jogosultakat megelőzően, bírósági eljárás nélkül, kereskedelemben való értékesítés útján elégítheti ki.

A szállítványozó köteles a fuvarozóval és más közreműködővel szemben a megbízó igényeit érvényesíteni, s felel minden kárért, ha ezt elmulasztja, azonban a megbízó jogosult, hogy igényeit maga érvényesítse.

II. A szállítványozó és a fuvarozó(k) és más közreműködők között **külső a jogviszony**.

A közreműködőkért a szállítványozót egyenes felelősség terheli, azok a megbízóval nem kerülnek jogviszonyba, kivéve, ha igénybevételekre a megbízó adott utasítást.

A szállítványozó felelőssége:

A szállítványozó tevékenysége körében a küldeményben bekövetkezett kárért fuvarozó módjára, más kárért az általános szabályok szerint felel. A fuvarozás körében bekövetkezett kárért a szállítványozó csak akkor felel és pedig fuvarozó módjára, ha:

- a. ha fuvarozóként maga fuvarozta a küldeményt, vagy
- b. a küldeményt mások küldeményeivel együtt, ugyanazzal a szállítóeszközzel, el nem különítve - gyűjtőforgalomban - továbbította és a kár ennek során keletkezett,
- c. az áru az általa végzett árukezelés alatt károsodik.

A küldeménnyel kapcsolatos fuvarozói felelősség csak a küldeményt fuvarozó(k) esetében állhat fenn. A szállítványozónak ezért fuvarozói felelőssége nem állhat fenn akkor, amikor a küldemény felett már létrejött egy másik fuvarozó felelőssége.

A szabályozás logikája az, hogy a nagy kockázat és az alacsony közvetítői díj (jutalék) egymással nem arányos.

A szállítványozási szerződés alapján támasztható igények- a fuvarozási igények elévülésével megegyezően - egy év alatt évülnek el. Az elévülés kezdő időpontjának az az időpont tekinthető, amikor a küldeményt a fuvarozónak át kellett adni, ha pedig átadták, az az idő-pont, amikor a fuvarozó felelősségének elévülése megkezdődött.

--Cégünk alapítása óta szállítványozói felelősségbiztosítással rendelkezik!--